

Wczesna ontogeneza i paleoekologia środkowomiocénskich ślimaków z rodziny Rissoidae z obszaru środkowej Paratetydy

Thorsten Kowalke and Mathias Harzhauser

Acta Palaeontologica Polonica 49 (1), 2004: 111-134

Opisano 26 gatunków z rodziny Rissoidae (Caenogastropoda: Littorinimorpha: Rissoidae) z badenu i wczesnego sarmatu 14 stanowisk z Austrii i Czech (niecki Molasowa, Styryjska i Wiedeńska) oraz z badenu Coștei (Rumunia). Po raz pierwszy opisano cechy szkieletowe wczesnych etapów ontogenezy tych ślimaków. Cechy te pozwoliły zrekonstruować dla wszystkich badanych środkowomiocénskich gatunków rozwój pośredni, z planktonicznym stadium larwalnym veliger. Status Mohrensteriinae jako podrodziny w obrębie Rissoidae potwierdza ich niska stożkowa protokoncha, zbudowana z muszli zarodkowej o delikatnej spiralnej ornamentacji i gładkiej (z wyjątkiem pierścieni przyrostowych) muszli larwalnej. Przejście od muszli zarodkowej do larwalnej i od larwalnej do ostatecznej są niewyraźne, zaznaczone lekkim zgrubieniem. Morskie zespoły badenu cechują się udziałem przedstawicieli podrodziny Rissoidae, natomiast w faunach wczesnego sarmatu przeważają Mohrensteriinae. Stawiamy hipotezę, że owa ekspansja Mohrensteriinae została zapoczątkowana zmianami chemizmu akwenu w kierunku wód pełnosłonych. Następnie dalszy wzrost zasolenia w późnym sarmacie (hipersalinarność) odzwierciedla się spadkiem różnicowania tej podrodziny. Opisano cztery nowe gatunki: *Rissoa costeiensis* (Rissoidae) z badenu oraz *Mohrensteria hollabrunnensis*, *Mohrensteria pfaffstaettensis* i *Mohrensteria waldhofensis* (Mohrensteriinae) z wczesnego sarmatu.

Key words: Gastropoda, Rissoidae, Littorinimorpha, protoconch–morphology, Miocene, Badenian, Sarmatian, Paratethys.

Thorsten Kowalke [t.kowalke@lrz.uni-muenchen.de],

Ludwig–Maximilians–Universität, Department für Geo– und Umweltwissenschaften, Sektion Paläontologie,

Richard–Wagner–Str. 10, 80333 München, Germany; Mathias

Harzhauser [mathias.harzhauser@nhm-wien.ac.at], Naturhistorisches Museum,

Geologisch–Paläontologische Abteilung, Burggring 7, 1014 Wien, Austria.

